

Belangenvereniging tot het bevorderen van Klein Regionaal Commerciële Omroepen (KRCO)
p.a. De Wiel 17
5386CD Geffen

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

9 November '20 Geffen

Geachte mevrouw Keijzer,

Hierbij geeft de belangenvereniging KRCO haar visie op de consultatie betreffende de uitgifte van nieuw gedolven, kleine frequenties.

Vooropgesteld dient te worden, dat de frequenties, die nu geconsulteerd worden, gedolven zijn in het kader van de zogeheten dialoogsessies onder voorzitterschap van mevrouw Medy van der Laan, waarbij het doel was om uitvoering te geven aan de motie Weverling – Sjoerdsma van eind 2018 betreffende de uit de hand gelopen juridificatie van met name de werkwijze van het Agentschap Telecom, maar waarbij het ook ging over datzelfde vanuit het ministerie van Economische Zaken en Klimaat zelf. De dialoogsessies zouden rust in de markt hebben moeten brengen, waarbij gekeken zou worden naar het schrappen over versoepelen van regels die geen wezenlijk publiek doel (meer) dienen en een beleid(suitvoering) die uitgaat van ja tenzij, in plaats van nee op voorhand.

In deze dialoogsessies bleken we voorlopig uit te komen op drie hoofdzaken, die de rust zouden bevorderen en de meeste kou uit de lucht zouden nemen, te weten:

Het versoepelen van een aantal frequentietechnische beperkingen voor de landelijke commerciële omroepen in de vorm van het herinvoeren van de zogeheten Gedragslijn Netverbeteringen en het schrappen van een aantal beperkingen, die eigenlijk geen doel meer bleken te dienen.

Het verlichten van het begrip regiogerichtheid voor de niet landelijke commerciële omroepen.

Het in de markt brengen van 17 frequenties voor kleine partijen op lokale of klein-regionale schaal, die op dit moment nog geen zendvergunning hebben. Deze frequenties zouden niet gekoppeld mogen worden aan een partij die momenteel al over een of meerdere frequenties beschikt, zowel qua zeggenschap, qua eigendom, als qua programmering.

Wij geven hierbij aan, dat de verslaglegging van de individuele sessies, ondanks herhaaldelijk aangeven van de deelnemers aan de vergaderingen niet een realistische weergave is wat feitelijk besproken is. De verslaglegging van deze sessies door EZK sluit ons inziens dus niet aan bij de werkelijkheid. Dat de verslaglegging door EZK niet klopt met de werkelijkheid, hebben zowel de VCR, als de NLCR, als de KRCO, dus alle marktpartijen naar voren gebracht.

Uw ministerie had in deze dialoogsessies drie rollen, namelijk: organisator, partij in de discussies en procesbegeleider van de sessies, waarna ook de verslagen ervan door uw ministerie werden geschreven.

In het licht van bovenstaande zou mijn reactie moeten worden gelezen.

Veiling

Het is de vraag, of een veiling de meest aangewezen vorm is voor het verdelen van deze frequenties. Deze zouden immers bedoeld moeten zijn voor kleine, lokale of klein regionale, commerciële omroepen. Verdeling met een vergelijkende toets, waarbij het accent op dat lokale of klein-regionale karakter ligt, zou meer aansluiten bij het gestelde doel. Een veiling gaat immers alleen over geld en laat het oorspronkelijke doel van de delving van deze frequenties links liggen.

Korte reactietijd

De KRCO is van mening dat de korte reactietijd op deze consultatie met vier weken korter is dan gebruikelijke zes weken. Wij vragen ons af, waarom deze consultatie korter duurt dan de gebruikelijke termijn. Met name voor een vrijwilligersorganisatie als de KRCO brengt dat problemen met zich mee.

Huidige voornemen “geen koppeling van DAB+ aan FM”

Al sinds jaar is het strikt beleid van het ministerie van EZK / AT dat bij een FM-frequentieverdeling er altijd een koppeling **moet** zijn met DAB. In de nu voorgenomen veiling is deze koppeling echter volledig weggelaten. Een lid van de KRCO heeft hierover een procedure met uw ministerie (procedurenummer AWB 19/1805 W1 ROT 18/1769) gevoerd. Hierin voeren uw ministerie en het AT als in het kader van de Digitalisering als hoofdargument aan, dat uitgifte van FM-frequentieruimte zonder deze koppeling aan DAB frequentieruimte niet is toegestaan. Dat klopt niet met de nu geconsulteerde frequentieverdeling.

De KRCO en haar leden hebben tijdens diverse uitgiften van frequentieruimte de aandacht proberen te vestigen op het feit, dat een koppeling van kleine FM-frequenties aan boven regionale, een groot gebied omvattende, DAB allotments niet financieel haalbaar en of wenselijk is.

Vanaf dit jaar is de lokale laag 6 op DAB met frequentiekavels die min of meer bij de schaalgrote van de nu geconsulteerde kleine FM-frequenties passen, gerealiseerd. Het nu

toch uitgeven van deze FM-frequenties zonder de koppeling met DAB kan en zal naar waarschijnlijk gaan leiden tot een discussie en nieuwe rechtszaken. Dit is in voorkomend geval niet verwijtbaar aan de radiosector, waarvan uw ministerie steeds beweert dat deze procedure na procedure aanspant, maar van de eigenzinnige werkwijze van het ministerie van EZK en het Agentschap Telecom, die de sector geen andere keuze laat dan een stap naar de rechter.

Concurrentie bevorderen

In de telecommunicatiewet is verankerd dat concurrentie bevordert dient te worden. Al sinds jaar en dag heeft de lokale publieke markt echter het quasi “alleenrecht” op kleine frequenties en beschikken de lokale omroepen zelfs over een eigen banddeel op de FM-band, namelijk van 104,9 tot 107,9 MHz. Maar ook buiten dat gereserveerde banddeel voor lokale omroepen, zien wij meer en meer lokale publieke omroepen verschijnen. Dat is frequentieruimte van dezelfde orde grootte als die kleine lokale of klein-regionale stations gebruiken. Er is dus ruimte, zo blijkt regelmatig.

In 2002 heeft de minister van (EZK) zelf in een door de OLON of een Olon-lid aangespannen procedure ter zitting ingebracht, dat nieuwe frequenties niet kunnen worden opgeëist voor lokaal gebruik en ter beschikking moeten staan om aan derden (nieuwe, private gebruikers) te verdelen, met als beargumentering dat de publieke lokale omroepen al de beschikking hadden over etherfrequenties, terwijl de nieuwe aanvragers daarover vaak nog niet beschikten. Dat gaat nog steeds op. Daar houdt het in de consultatie voorliggende voornemen tot frequentieverdeling echter geen rekening mee.

Overweging

Uit het Tweede Kameroverleg (en daaruit voortkomende moties), maar ook uit een in opdracht van het ministerie van EZK uitgevoerd onderzoek, blijkt dat de commerciële marktpartijen het momenteel financieel moeilijk hebben. Daarbij kun je je dan ook afvragen, of daar dan wel financiële middelen zijn om aan een veiling deel te nemen. Deze partijen hebben trouwens niet gevraagd om deze frequentieruimte en zijn in een convenant tussen VCR, NLCR en KRCO akkoord gegaan met uitgifte aan de lokale en klein-regionale partijen die nog niets hebben.

Niettemin opereren landelijke en niet landelijke commerciële omroepen op een veel grotere schaal dan de leden van KRCO en hebben zij al een marktpositie opgebouwd. Een veiling of andere vorm van verdeling, zeker een veiling zonder de in de dialoogsessies besproken randvoorwaarden, zou de partijen op lokale of klein-regionale schaal bij voorbaat kansloos maken.

Alleen al om die reden druist de voorgenomen veiling in tegen de afspraken van de dialoogsessies. Daarnaast heeft EZK kennis genomen van het akkoord tussen landelijke, niet landelijke en de kleine lokale/klein-regionale partijen rondom kerst 2019 en dat toegejuicht, omdat er een breed draagvlak was voor de daarin voorkomende puntenlijst, waarvan een verdeling van de 17 nu ter consultatie gebrachte frequenties deel uitmaakte. Nu blijkt EZK dat akkoord en draagvlak wel toe te juichen, maar het tapijt onder dat draagvlak wel meteen weg te trekken door de frequenties niet te oormerken voor de kleine partijen.

De marktpartijen hebben zich gezamenlijk in en rond de dialoogsessies ingezet om resultaat te bereiken. Om die inzet te illustreren, wijs ik graag op het in de vorige alinea vermelde feit, dat de landelijke omroepen, de niet landelijke regionale omroepen en de KRCO, ondanks de enorme onderlinge belangenverschillen een compromis hebben gesloten, dit in lijn met de bedoelingen van de dialoogsessies, om het compromis een kans te geven.

In de marge van het dialoogoverleg tussen EZK/AT en de drie categorieën marktpartijen (VCR, NLCR, KRCO) hebben AT en Broadcast Partners afgesproken, dat die laatste in het licht van de totaaloplossing zou onderzoeken, welke frequenties “van de lijst” of andere frequenties (nog) beschikbaar zouden zijn om ingezet te worden voor de specifieke doelgroep “klein commerciële lokale radio”. Broadcast Partners zou dat werk verrichten, omdat AT aangaf dat werk niet te kunnen doen voor de KRCO. Broadcast Partners zou het onderzoek in overleg met KRCO uitvoeren, zonder dat daar kosten aan verbonden zouden worden. Zo is dat vervolgens uitgevoerd. Ook op die wijze is een bijdrage aan een totaaloplossing geleverd.

Alle marktpartijen hebben dus een bijdrage geleverd om resultaat in de dialoogsessies te behalen, maar nu blijkt uw ministerie zelf geen bijdrage te willen leveren, terwijl nu juist uw ministerie onderwerp was van de motie Weverling - Sjoerdsma!

Geen wezenlijke schaarste aan lokaal inzetbare frequenties

Al sinds jaar en dag zijn er kleine marktpartijen die aan de kant staan om lokale frequenties te kunnen verkrijgen om op één FM-frequentie in een specifieke regio hun programma's via de ether te kunnen verspreiden.

Al in 2002 heeft het AT een lijst gemaakt, met maar liefst ruim 70 lokaal bruikbare frequenties. Deze lijst is echter om een of andere reden onder in een la verdwenen van het Agentschap Telecom. Een aantal jaren geleden is deze lijst toch boven water gekomen via een WOB verzoek. Van deze 70 frequenties zijn tussentijds er veel vergeven aan partijen die al wel over frequentieruimte beschikten.

In de marge van het dialoogoverleg tussen EZK/AT en de drie categorieën marktpartijen (VCR, NLCR, KRCO) hebben AT en Broadcast Partners afgesproken, dat onderzocht zou worden welke frequenties “van de lijst” of andere frequenties nog beschikbaar zouden zijn om ingezet te worden voor de specifieke doelgroep “kleine commerciële omroepen” (volgens de overheid: “not haves”). Broadcast Partners heeft vervolgens haar onderzoek verricht en de uitkomsten daarvan aan EZK en AT ter beschikking gesteld. Op alle 17 plaatsen bleken passende frequenties beschikbaar.

Nu blijken deze speciaal voor deze doelgroep gedolven/berekende frequenties voor een geheel ander doel beschikbaar gesteld te worden! De opbrengst van de collectebus voor de KRCO wordt dus aangewend om het belang van de grote marktpartijen te dienen! Dit is niet zoals afgesproken en alleen al om die reden zouden de frequenties tenminste een oormerk moeten krijgen, waarmee ze zouden kunnen toevallen aan de kleine partijen die thans nog niets hebben en waarbij het uitgesloten zou worden, dat bestaande partijen er de hand op kunnen leggen, direct of indirect.

De KRCO ziet dat er frequentieruimte is voor de kleine commerciële partijen in hun specifieke werkgebieden. De overheid kan op eenvoudige wijze met een aanpassing van de zogeheten regeling AGF er zorg voor dragen dat de ruimte daarvoor geoormerkt wordt, zoals dat ook met andere categorieën gedaan is.

Er zou recht worden gedaan aan de dialoogsessies als de Regeling AGF als volgt zou worden aangepast:

- Er vindt een scheiding plaats tussen de marktpartijen Regionaal en Lokaal commercieel
- Een regionaal commercieel **programma** mag slechts een maximaal bereik hebben van 30% t.o.v. het landelijk bereik.
- Een lokaal commerciële omroep heeft een maximaal bereik van 1,5% t.o.v. het landelijk bereik, waarbij het programma en programma naam exclusief is voor de betreffende omroep, een vergunninghouder slecht één frequentie mag bezitten
- Een lokale commerciële omroep dient te voldoen aan 5% lokaal gerichte inbreng, welke juridisch hetzelfde vormgegeven wordt als de wettelijke 10% regiogerichtheid voor Regionale omroepartijen.
- De voor lokale of klein-regionale omroep bestemde frequentieruimte mag – in de breedste zin des woords – niet worden gekoppeld aan een partij die andere frequenties exploiteert, zakelijk verbonden zijn aan een partij die al over andere frequentieruimte beschikt en evenmin een programma uitzenden, dat via een of meerdere andere frequenties wordt verspreid.

Een lokale vergunninghouder zou tevens wat betreft de juridische status moeten mogen afwijken van de reguliere partijen, zo dient op lokaal commercieel niveau ook naast een Rechtspersoon gelijk aan een BV ,NV, Stichting of dergelijke ook een natuurlijk rechtspersoon een FM vergunning te kunnen verwerven, zoals dit ook in 2008 was toegestaan, en tevens ook op de kleine AM markt van toe passing is. De KRCO ziet hiervoor voor dit marktsegment geen enkele belemmering.

Conclusie

Het nu voorliggende voornemen om de frequenties uit te geven via een veiling, dient ingetrokken te worden en te worden vervangen op een wijze in de geest van de dialooggesprekken van 2019/2020, zoals hierboven nader beschreven. En motie van de Tweede Kamer van 29 oktober 2020 van de ChristenUnie.

Tevens moet het mogelijk zijn voor alle natuurlijke en of rechtspersonen om een zendvergunning voor de lokale en of klein-regionale omroepen te verwerven.

Hopende hiermee een positieve inbreng gegeven te hebben in deze consultatie voor de verdeling van de 17 kleine regionale frequenties.

Hoogachtend.

A.A. van de Langenberg.
Voorzitter KRCO.